

менеджменту є виправданим. Фінансове планування відображає одну з найважливіших сторін організації виробництва – управління фінансово-господарською діяльністю підприємства.

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ КАЗНАЧЕЙСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Шайдаєва М.А., студентка ОКР «Магістр», спец. «Фінанси»*

**Науковий керівник – Капаєва Л.М., к.е.н., доцент*

Наявність інституту казначейства є об'єктивною закономірністю будь-якого державотворення, оскільки для розв'язання стратегічних завдань, виконання своїх функцій держава повинна мати достатньо ресурсів, а тому вона створює відповідні фінансові структури, які забезпечували б реалізацію її функцій та завдань.

Розвиток казначейської системи виконання бюджетів в Україні зараз не дає змоги повною мірою й ефективно використовувати сучасну казначейську систему виконання бюджетів.

У зв'язку з розпадом СРСР і проголошенням України незалежною державою постала потреба у новій системі касового обслуговування бюджету. На виконання Указу Президента України від 18.06.1993 № 219/93 «Про порядок виконання Державного бюджету України» касове виконання державного бюджету почало здійснюватись Національним банком України [4, с. 18]. Фінансування витрат почало здійснюватися в межах доходів, що реально надійшли до державного бюджету, а також за рахунок кредитів, наданих Національним банком Міністерству фінансів. Разом з тим, постало питання оперативного управління бюджетними коштами, спрямування їх на першочергові соціально-економічні потреби, що можливо було здійснити лише через створення нової структури з налагодженим прозорим механізмом виконання бюджетів усіх рівнів.

Для переходу до казначейської системи касового обслуговування Державного бюджету України у 1995 році відповідно до Указу Президента України було створено Державне казначейство України.

На початок 1996 року було завершено створення трірівневої структури його органів. Національна казначейська система складається з: центрального апарату Державного казначейства, 27 головних управлінь Державного казначейства (ГУДКУ) обласного значення та 633 районних (міських, районних у містах) управлінь (відділень) Державного казначейства (УДК). Така структура дає змогу якісно здійснювати казначейське обслуговування місцевих бюджетів [7, с. 10].

З 1 квітня 1997 року в Україні відбулося запровадження казначейської системи касового виконання державного бюджету за видатками. У 1998 році було завершено переведення на казначейську систему виконання державного бюджету міністерств і відомств, запроваджено нову бюджетну

класифікацію та План рахунків бухгалтерського обліку виконання бюджетів. А протягом 1999 року на казначейське обслуговування переведено позабюджетні кошти установ і організацій.

Позитивним моментом у казначейському обслуговуванні державного бюджету стало запровадження у 2000 році Державним казначейством системи управління єдиним казначейським рахунком, завдяки чому зменшився вплив касових розривів на рівень поточного виконання видаткової частини бюджету.

2001 рік став роком зміни статусу Державного казначейства, яке стало учасником системи електронних платежів Національного банку України. Також було прийняте рішення про використання єдиного прикладного програмного забезпечення (АС «Казна») по всій країні.

Важливим кроком у розвитку фінансової системи держави стало переведення на казначейське обслуговування місцевих бюджетів з 1 січня 2002 року за доходами та до кінця 2003 року – за видатками.

У 2005 році Держказначейство набуло статусу урядового органу державного управління у складі Міністерства фінансів.

У 2007 році прийнято Стратегію модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі. Протягом 2008 року розпочався процес реформування системи бухгалтерського обліку в державному секторі, була проведена значна робота з вдосконалення методологічної бази Держказначейства, розбудови системи внутрішнього контролю і аудиту в органах казначейства.

Створення в Україні Державного казначейства дало змогу:

- сконцентрувати в єдиній системі бюджетні ресурси та ресурси державних цільових фондів, які до цього перебували в установах Національного та комерційних банків і не повною мірою відображалися у звітності;

- забезпечити прозорість руху коштів бюджетного процесу на стадії його виконання шляхом створення дієвих механізмів;

- запровадити ефективний попередній і поточний контроль за цільовим спрямуванням бюджетних коштів.

Держказначейство є основою державних фінансів України, гарантом стабільності та ефективного управління фінансовими ресурсами. Саме завдяки мобілізації коштів у єдиному центрі – Державному казначействі – є можливість реалізувати поточні соціально-економічні завдання, допомагати іншим суб'єктам державного сектору, що в умовах кризи набуває дедалі більшої актуальності.

Подальший розвиток казначейської системи виконання бюджетів в Україні треба пов'язувати із удосконаленням наявних та створенням нових механізмів у таких напрямках, як:

- 1) Приведення законодавчих актів у відповідність до діяльності Державного казначейства України та його органів. На сьогодні відсутні закони, що регламентують діяльність Державного казначейства України, відображають його інституціональний характер і особливості

функціонування. Оптимальним з цієї точки зору було б прийняття Закону України «Про державне казначейство України». Це дасть можливість закріпити специфіку роботи ДКУ, наголосити на його відмінності від інших органів виконавчої влади, а також стане підставою для подальшого розвитку, вдосконалення його діяльності.

2) Врегулювання питання розмежування відповідальності органів Державного казначейства й органів місцевого самоврядування, а також посилення відповідальності останніх. У зв'язку з цим Державним казначейством України було розроблено та направлено на розгляд проект Закону України «Про розмежування повноважень між органами місцевого самоврядування та органами Державного казначейства в процесі казначейського обслуговування місцевих бюджетів».

3) Удосконалення бухгалтерського обліку виконання бюджету, що ґрунтується на методі нарахування замість касового методу; створення інтегрованої системи рахунків, які об'єднують рахунки бухгалтерського обліку в бюджетних установах і бюджетну класифікацію; об'єднання бухгалтерського обліку виконання бюджету і обліку в бюджетних установах.

4) Удосконалення функціонування АС «Казна», запровадження промислового продукту – ERP, системи, яка має стати інструментом накопичення, систематизації будь-якої фінансової звітності, консолідації звітних даних, аналітичного опрацювання масиву облікової інформації стосовно виконання бюджетів. Це дасть змогу зробити процес виконання бюджету більш достовірним і прозорим.

Реалізація усіх цих заходів у комплексі безперечно сприятиме подальшому успішному розвитку вітчизняної казначейської системи.

Список використаних джерел:

1. Батура О.В. Державне казначейство України: місце і роль у виконанні бюджету / О.В. Батура, К.М. Огданський // Фінанси України. – 2003. – №11. – С. 10 – 15.

2. Даневіч О. Заходи по удосконаленню механізму казначейського обслуговування бюджетів / О. Даневіч // Казна. – 2006. – № 11–12. – С. 5 – 9.

3. Кондратюк С.Я. Послуги Державного казначейства: сутність і тенденції розвитку / С.Я. Кондратюк // Фінанси України. – 2005. – №1. – С. 16 – 24.

4. Кондратюк С.Я. Становлення і розвиток казначейської системи в Україні / С.Я. Кондратюк, В.М. Борисенко // Фінанси України. – 2003. – №7. – С. 17 – 27.

5. Павлюк К.В. Розвиток казначейської системи виконання державного бюджету / К.В. Павлюк // Фінанси України – 2006. – №2. – С. 78 – 90.

6. Ракитський В. Механізми удосконалення казначейського обслуговування / В. Ракитський // Казна. – 2006. – № 4–5. – С. 26–27.

7. Харченко С. Фінанси держави – глобальний пріоритет і колосальна відповідальність: Державному казначейству України 15 років / С. Харченко // Урядовий кур'єр. – 2010. – 27 квітня.